

Descriptori ai competențelor-cheie - ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL

COMPETENȚA DE CITIRE, SCRIERE ȘI ÎNȚELEGERE A MESAJULUI

- 1.1. Interpretează o varietate de texte și mesaje receptate în diverse situații de comunicare, inclusiv cele specifice diverselor domenii de cunoaștere, prin diverse media, în contexte formale și nonformale. Apreciază calitatea estetică a textelor receptate.
- 1.2. Formulează o varietate de mesaje și de texte, pentru a exprima opinii, idei, sentimente, argumente, contraargumente în contexte formale și nonformale, inclusiv prin intermediul diverselor media, în forme adaptate contextului în care comunică.
- 1.3. Participă responsabil și creativ la o diversitate de interacțiuni în contexte variate, inclusiv în noile media, respectând convențiile de comunicare și apreciind diversitatea culturală.

COMPETENȚA ÎN MULTILINGVISM

- 2.1. Procesează concepte, idei, opinii, sentimente exprimate oral sau în scris, în funcție de nevoi și de interese, în diverse contexte, inclusiv de multilingvism și de comunicare interculturală.
- 2.2. Exprimă oral și scris idei, concepte, opinii, sentimente în diverse contexte lingvistice, sociale și culturale, inclusiv de mediere și transfer, la niveluri de performanță variate, în funcție de oportunități și experiențe de învățare.
- 2.3. Manifestă apreciere și respect pentru profilul lingvistic al fiecărui individ, ca bază pentru dezvoltarea competenței interculturale.

COMPETENȚA MATEMATICĂ ȘI COMPETENȚA ÎN ȘTIINȚE, TEHNOLOGIE ȘI INGINERIE

- 3.1. Utilizează și se raportează critic la moduri de gândire și forme de prezentare specifice matematicii (de exemplu, formule, modele, constructe, grafice), inclusiv în relație cu întrebări relevante pentru viața reală și pentru diferite contexte profesionale.
- 3.2. Construiește demersul de rezolvare a problemelor pe care le identifică într-o varietate de contexte, inclusiv profesionale, prin aplicarea principiilor și proceselor matematice.
- 3.3. Evaluează constant validitatea unor raționamente matematice aplicate în contexte diverse, inclusiv profesionale.
- 3.4. Aplică gândirea științifică prin cercetarea unor situații/probleme specifice științelor naturii și prin raportarea propriilor ipoteze la rezultatele experimentale validate. Evaluează, proiectează și îmbunătățește în mod independent diferite metode de investigație. Evaluează adecvat explicațiile alternative pe baza datelor și explică diferite surse de incertitudine.
- 3.5. Fundamentează concluzii sau decizii, utilizând date științifice și instrumente tehnologice. Evaluează validitatea și fiabilitatea afirmațiilor făcute în surse secundare cu referire la opinii științifice, la calitatea metodologiei și la dovezile citate. Se raportează critic la tehnologiile digitale pentru a îmbunătăți calitatea datelor obținute.
- 3.6. Evaluează avantajele, limitările și riscurile teoriilor științifice și aplicațiilor tehnologice ale acestora, pentru luarea deciziilor informate și pentru rezolvarea unor probleme de natură etică și profesională. Evaluează dovezile teoriilor științifice studiate și modul în care au fost luate în considerare fiabilitatea, siguranța, corectitudinea și acțiunile etice în investigațiile științifice efectuate.

COMPETENȚA DIGITALĂ, INCLUSIV DE SIGURANȚĂ PE INTERNET ȘI SECURITATE CIBERNETICĂ

- 4.1. Manifestă interes pentru dezvoltarea de conținuturi digitale și utilizarea noilor tehnologii, inclusiv a celor care valorifică inteligența artificială, ca răspuns la nevoi de învățare specifice, inclusiv profesionale. Rezolvă creativ probleme care presupun organizarea datelor, a informațiilor și a conținutului digital, prin utilizarea unor dispozitive, aplicații digitale și rețele, potrivit principiilor și mecanismelor de funcționare a acestora.
- 4.2. Utilizează critic tehnologiile digitale prin analizarea oportunităților, limitărilor și riscurilor pe care le implică și prin respectarea unor principii - de etică și juridice, inclusiv din perspectivă profesională - care vizează datele personale și proprietatea intelectuală.
- 4.3. Participă activ la societatea cunoașterii prin utilizarea critică a noilor tehnologii ca mediu de susținere a cetățeniei digitale.

COMPETENȚA PERSONALĂ, SOCIALĂ ȘI A ÎNVĂȚA SĂ ÎNVEȚI

- 5.1. Reflectează asupra rezultatelor învățării, prin raportare la exigențele proprii și la așteptările celorlalți.
- 5.2. Identifică oportunități și ia decizii avizate privind educația și cariera, pe baza cunoașterii nevoilor proprii de dezvoltare, inclusiv de dezvoltare profesională.
- 5.3. Interacționează pozitiv cu alții într-o diversitate de contexte, inclusiv profesionale, manifestând respect față de puncte de vedere diferite, deschidere pentru rezolvarea de conflicte, încredere și empatie.
- 5.4. Manifestă reziliență în gestionarea parcursului personal, social și de carieră, prin modul de abordare a obstacolelor și a schimbării, în diferite contexte de viață, inclusiv în mediile de învățare.

COMPETENȚA CIVICĂ, JURIDICĂ ȘI DE PROTEJARE A MEDIULUI

- 6.1. Argumentează modul în care identitatea culturală națională contribuie la identitatea europeană. Este preocupat de respectarea drepturilor copilului și ale omului, a principiilor interculturalității, implicării civice și dezvoltării durabile la nivel comunitar și global.
- 6.2. Relaționează pozitiv cu ceilalți, în diferite contexte de viață, prin recunoașterea valorii și a demnității propriei persoane și a celorlalți, a elementelor legale și juridice de bază din sfera civilă, comercială și fiscală și prin promovarea drepturilor omului, a coeziunii sociale și a nonviolentei.
- 6.3. Participă, în calitate de cetățean responsabil, la activități și proiecte care promovează valorile europene și dezvoltarea democratică a societății, echitatea, protecția naturii și lupta împotriva schimbărilor climatice.
- 6.4. Se raportează critic la fenomene și procese economice și sociale, inclusiv la rolul și funcțiile mass-media într-o societate democratică, pentru a putea lua decizii pe bază de argumente, pentru a înțelege complexitatea și interacțiunea dintre fenomene și procese, pentru a proiecta soluții durabile

COMPETENȚA ANTREPRENORIALĂ

- 7.1. Manifestă inițiativă și creativitate în realizarea de proiecte, activități, pe baza evaluării, minimizării și asumării riscurilor, inclusiv în domeniul privind pregătirea profesională.
- 7.2. Ia decizii informate în situații de incertitudine și risc, prin comunicare și negociere cu ceilalți, inclusiv în situații legate de planul profesional.
- 7.3. Participă la activități de management de proiect, care presupun lucru individual și în echipă, inițiativă și reflecție critică, conducere și delegare de atribuții, mobilizare de resurse, valorizarea și motivarea celorlalți.
- 7.4. Evaluează propriile puncte tari și puncte slabe, oportunitățile pentru viața personală, socială și profesională, în vederea stabilirii unor roluri actuale și de perspectivă.

COMPETENȚA DE SENSIBILIZARE ȘI EXPRIMARE CULTURALĂ

- 8.1. Utilizează creativ elementele componente ale limbajului cultural-artistic.
- 8.2. Investighează modul în care diferitele forme culturale prezintă, reprezintă și transformă lumea, din perspectiva diversității culturale.
- 8.3. Participă la procese creative la nivel personal și de grup, identificând oportunități personale, sociale sau comerciale prin intermediul artelor și a altor forme culturale.
- 8.4. Se raportează etic și responsabil la proprietatea intelectuală și culturală. Promovează patrimoniul material și imaterial, local, național și universal.